

KVAN

JAARVERSLAG 2025

'TOTAAL DIGITAAL'

INHOUDSOPGAVE

I.	Voorwoord	3
II.	Vereniging	4
A.	<i>Leden</i>	4
B.	<i>Bestuur</i>	4
C.	<i>Bestuursbeleid</i>	4
D.	<i>Organisatie: directeur, bureau en beleidsondersteuning</i>	4
E.	<i>Ledenvergaderingen</i>	5
III.	Activiteiten	6
A.	<i>Professionaliseren van het vak</i>	6
	Samenwerking KIA: Kennisplatform Informatie en Archief	6
	Project Permanente Educatie	6
B.	<i>Specifieke thema's: AVG, Toezicht</i>	7
C.	<i>Archiefdag</i>	7
D.	<i>Publicaties: Archievenblad</i>	7
E.	<i>Werkgroep Bedrijfsmatig Archiveren</i>	8
IV.	Standpuntbepaling en belangenbehartiging	9
A.	<i>Wijziging Archiefwet</i>	9
B.	<i>Centraal Archief Bijzondere Rechtsplegingen</i>	11
C.	<i>Toezicht</i>	11
D.	<i>AVG</i>	12
	Projectgroep en Begeleidingsgroep Matching NRO	12
	Voorlichting AVG	12
	Herziening Weten of vergeten	12
	Subwerkgroep Archiefinstellingen	13
E.	<i>Auteursrecht</i>	13
	Stakeholderdialoog/ Convenanten Out of Commerce (OOC) werken	13
	Kennisdocument Beschikbaar stellen Audiovisueel Archief	14
	Kennisdocument AI en Erfgoed	14
F.	<i>Archief als nutsvoorziening</i>	15
G.	<i>VNG Adviescommissie Archieven</i>	16
	Grip op Informatie	17
V.	Organisatie	18
A.	<i>Communicatie</i>	18
B.	<i>Stabiele structuur vereniging</i>	18
C.	<i>Samenwerking</i>	18
VI.	Prioriteiten 2025-2026: beleidsagenda	19

I. Voorwoord

Als archiefsector bevinden we ons midden in een periode van fundamentele verandering. De wereld digitaliseert in een hoog tempo en daarmee verandert ook de rol van archieven: van bewaarder van het verleden naar sleutelspeler in het beschikbaar maken van informatie voor vandaag en morgen.

Als vereniging heeft KVAN in 2025 die beweging nadrukkelijk omarmd. Wij zetten ons in voor een sterke, toekomstbestendige archiefsector waarin professionals en instellingen gezamenlijk optrekken. Niet alleen om onze positie te beschermen, maar vooral om deze verder te versterken en actief vorm te geven.

De maatschappelijke waarde van archieven groeit. Toegang tot betrouwbare, duurzame en begrijpelijke informatie is essentieel voor het functioneren van onze democratische rechtsstaat. Daarmee verschuift ook de kern van ons werk: van het beheren van collecties naar het garanderen van het recht van burgers op informatie. Dat vraagt om nieuwe werkwijzen, andere competenties en intensievere samenwerking.

Digitalisering speelt hierin een cruciale rol. In 2025 hebben we hierin concrete stappen gezet met de start van Fase 1 van het pilotproject Tot op de Bodem!, waarin archiefinstellingen gezamenlijk werken aan innovatieve, digitale werkprocessen. Hiermee bouwen we aan een toekomst waarin archiefinstellingen niet alleen beheren, maar vooral verbinden, ontsluiten en betekenis geven.

Tegelijkertijd blijven we ons actief inzetten voor een passend juridisch kader. De ontwikkelingen in de Archiefwet laten zien dat het werk nog niet af is. KVAN blijft zich inzetten voor een wetgeving die recht doet aan de maatschappelijke en digitale realiteit waarin wij opereren, en die ruimte biedt voor een strategische doorontwikkeling van de sector.

Een sterke sector vraagt om sterke professionals. Daarom is ook in 2025 met subsidie van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap, verder geïnvesteerd in permanente educatie. Het vermogen om te blijven leren en ontwikkelen is essentieel om relevant te blijven in een wereld die voortdurend verandert.

Tijdens de Archiefdag 2025 kwam dit alles samen: kennisdeling, ontmoeting en inspiratie. Want juist door elkaar te ontmoeten en ervaringen te delen, bouwen we aan een sector die in beweging blijft. Ik zie een sector die zich niet laat afwachten wat er op haar afkomt, maar die actief richting geeft aan haar eigen toekomst. Dat geeft vertrouwen. Samen maken we het verschil.

Willeke de Groot, KVAN

II. Vereniging

A. Leden

Het ledental van KVAN is in 2025 ten opzichte van 2024 iets gegroeid naar 672 leden. Het aantal instellingsleden (84) is nagenoeg gelijk, wat betekent dat het verloop van nieuwe en vertrekkende leden zich toespitst op de persoonlijke lidmaatschappen.

B. Bestuur

Het bestuur van KVAN bestond per 31 december 2025 uit:

- Willeke de Groot - voorzitter (Noord-Holland Archief)
- Corinne Rodenburg – penningmeester (RHC Drents Archief)
- Marc Holtman (Stadsarchief Amsterdam)
- Helene Oppatja (CBG)
- Hella Timmermans (BHIC)

Per 25 juni 2025 trad voorzitter Bert de Vries en gaf de voorzittershamer door aan Willeke de Groot.

C. Bestuursbeleid

Het bestuur werkt deze beleidsperiode (2023-2026) met een duidelijke focus. Die focus ligt op de positie van de archiefsector en de archiefprofessional. Dat betekent dat het bestuur om die reden ook dingen niet heeft gedaan. zal doen, om beter focus te behouden, omdat we daar niet de capaciteit voor hebben of omdat het onderwerp op andere plaatsen beter is belegd. Het bestuur zal continu aandacht vragen voor onderwerpen die de sector betreffen, maar dat betekent niet altijd dat KVAN op alle dossiers en onderwerpen actief kan zijn

Het accent ligt op belangenbehartiging en kent 4 deelterreinen:

1. Een breder archiefveld;
2. Professionaliteit;
3. Positie in de keten van informatievoorziening;
4. Het juridisch kader (vernieuwing Archiefwet.).

De overige activiteiten van KVAN, zoals Archiefdag en Archievenblad zullen ook vanuit dit perspectief worden bekeken. Deze punten vormden de belangrijkste aandachtspunten van het bestuur. De resultaten op de prioriteiten zijn verder in dit jaarverslag benoemd.

D. Organisatie: directeur, bureau en beleidsondersteuning

De algehele coördinatie voor de vereniging ligt bij de directeur Puck Huitsing, in samenwerking met de verenigingsmanager, Eveline Santifort (HBB).

De directeur is voor een beperkt aantal uren actief op een aantal strategische dossiers.

De bureauwerkzaamheden zijn uitgevoerd door Het Branche Bureau (HBB) in Naarden. Dit bureau is gespecialiseerd in het ondersteunen van verenigingen. Het betreft hier de ledenadministratie, financiële administratie, secretariaat, communicatie en logistieke ondersteuning. Eerste aanspreekpunt voor het secretariaat is Jolanda Mazirel. De financiële administratie wordt verzorgd door Chépy Kusuma en Mariëlle van Teeffelen.

Ingrid Oostendorp is aangesteld als programmanager nutsvoorziening. De programmamanager heeft de opdracht om de nutsvoorziening in samenwerking met de sector verder te concretiseren met een roadmap, bijbehorende beleidsstukken, concrete

voorbeelden (best practices) en een werkplaats. Onderwerpen die daarbij in aanmerking komen voor verdere uitwerking zijn onder andere de Woo, Linked Data (Records in Contexts), toegankelijkheid en de gebruiker centraal. In 2025 is zij gestart met de pilot Tot op de Bodem!

Marianne Loef werd door KVAN in samenwerking met KIA ingehuurd voor de dossiers rond AVG. Zij werkte met de KIA-community aan uitvoeringsmodellen voor de AVG en was betrokken bij de projecten Naziroofkunst en de Projectgroep Nationaal Register van Overledenen.

Samen met auteursrecht specialist Maarten Zeinstra en AVA_Net werkte zij samen aan de Handreiking Online beschikbaar stellen van audiovisueel archief. Maarten Zeinstra werd door het bestuur ook ingehuurd voor de dossiers rondom auteursrecht en publiceerde begin 2025 samen met Netwerk Digitaal Erfgoed het kennisdocument AI en erfgoed.

Brigit Hoomans is betrokken geweest bij de subsidievoorstellen voor het project permanente educatie en zal ook als projectleider betrokken zijn.

Mariëlle Steeneveld (HBB) heeft ten behoeve van KVAN de communicatiestrategie en -planning opgesteld en is verantwoordelijk voor de verenigingscommunicatie. Ook verzorgt zij de begeleiding van de programmacommissie Archiefdag. De nieuwsbrieven en de website werden mede verzorgd door Immee de Jager van HBB.

E. Ledenvergaderingen

Juni 2025

Op 25 juni was er een Algemene Ledenvergadering (ALV). De leden zijn bijgepraat over de ontwikkelingen van het eerste half jaar. De jaarrekening 2024 is vastgesteld en het bestuur en de penningmeester is décharge verleend voor het gevoerde beleid na een positief advies van de Kascommissie.

December 2025

Op 3 december heeft het bestuur de conceptbegroting 2026 aan de leden voorgelegd. De opkomst voor de ledenvergadering was uiterst laag. De leden zijn bijgepraat over de ontwikkelingen in de sector en de activiteiten van KVAN en er werd in het kader van het eerste lustrum van KVAN teruggeblikt op de afgelopen vijf jaar.

III. Activiteiten

A. Professionaliseren van het vak

Samenwerking KIA: Kennisplatform Informatie en Archief

Alle activiteiten op het terrein van kennisontwikkeling en kennisdeling lopen via het KIA Platform, gevestigd bij het NA. KIA wordt door het ministerie van OCW gesubsidieerd. Doel van KIA is de impuls voor de verdere professionalisering van de archief- en informatiesector door kennisdeling en productontwikkeling. In dit kader zijn er interessegroepen (platforms) gevormd rondom specifieke onderwerpen. Deze platforms ontmoeten elkaar online en offline. Vragen worden ingebracht en antwoorden gezamenlijk gezocht. KVAN is onderdeel van de stuurgroep KIA onder voorzitterschap van het Nationaal Archief. De stuurgroep bepaalt koers en richting van het platform, en de inzet van de middelen hiertoe.

Project Permanente Educatie

De informatie- en archiefsector is voortdurend in beweging. Om professioneel in te kunnen blijven spelen op technologische ontwikkelingen (denk aan AI) en maatschappelijke trends (denk aan recht op informatie versus privacy) is het continu bijhouden van kennis en vaardigheden op basis van actuele ontwikkelingen noodzakelijk. Voor archiefinstellingen wordt het steeds belangrijker om leren en ontwikkelen duurzaam te faciliteren en te stimuleren.

De informatie- en archiefsector is voortdurend in beweging op het gebied van digitalisering, informatiebeheer, wet- en regelgeving (zoals Archiefwet, de Woo en AVG) en maatschappelijke verwachtingen. Om relevant, vakbekwaam en toekomstgericht te blijven, is het noodzakelijk dat archiefprofessionals blijven leren. Voor archiefinstellingen wordt het steeds belangrijker om leren en ontwikkelen duurzaam te faciliteren en te stimuleren.

Het is de ambitie van KVAN om:

- permanente educatie vanzelfsprekend te maken voor elke archiefprofessional;
- archiefinstellingen te stimuleren om te functioneren als lerende organisaties;
- een cultuur van continue professionele ontwikkeling te bevorderen;
- opleidingsaanbod goed te laten aansluiten bij actuele issues.

Om bovengenoemde redenen is de periode 2020-2023 een pilot-traject *Lifelong Learning* ingezet waarin kennisprofielen zijn ontwikkeld voor zowel een basisprofiel als de verschillende specialisaties én een methode is verkend voor continu leren en ontwikkelen. In de periode 2024-2027 wordt deze methodiek verder ontwikkeld.

Om het programma te kunnen realiseren heeft KVAN een subsidie gekregen van het ministerie van OCW voor het project Permanente Educatie. Het ministerie heeft de subsidie voor een periode van 3 jaar toegekend.

Doelen van het project *Permanente Educatie* zijn:

- Ontwikkelen van competentie- en kennisprofielen voor archief- en informatiesector als methode voor continu leren en ontwikkelen.
- Ontwikkelen van een methodiek en werkende systematiek om te komen tot een opleidingsaanbod dat voldoet aan de kwaliteitseisen die de sector stelt aan opleidingen.

- Inrichten van een goed vindbare, stimulerende digitale leeromgeving voor professionals en organisaties.
- Borging van deze methode bij een bestaande organisatie.

B. Specifieke thema's: AVG, Toezicht

Inhoudelijk profileert KVAN zich op een aantal specifieke onderdelen. Het platform Toezicht is door KVAN toegevoegd aan KIA, en biedt zo de ontmoetingsplaats voor toezichthouders. Zij organiseren twee keer per jaar een onlinebijeenkomst. Marianne Loef is op een aantal onderwerpen en in projecten actief. De kosten van deze inhuur zijn betaald vanuit KIA.

C. Archiefdag

Op 16 juni 2025 in theater Orpheus in Apeldoorn opende demissionair minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Eppo Bruins de Archiefdag en onderstreepte voor een publiek van ruim 500 archiefprofessionals en informatieprofessionals het belang van de ambities van de sector naar een digitaal, toegankelijk en maatschappelijk relevant archief van de toekomst. De minister benadrukte daarbij ook het belang van goed opgeleide archiefprofessionals en hun deskundigheid.

Onder leiding van dagvoorzitter Sheila Sitalsing begon het programma van de Archiefdag 2025 met een interactieve talkshow met o.a. Algemene Rijksarchivaris Afelonne Doek. Het archief van de toekomst is niet het op orde hebben van je archief... Maar het volledig doorzoekbaar hebben van je archief: totaal digitaal! Het archief als nutsvoorziening, als verdeelstation. Het dit jaar gelanceerde CABR is daar hét inspirerend voorbeeld van door de geschiedenis volledig doorzoekbaar te maken. Een uniek en vooruitstrevend pioniersproject, zowel nationaal als internationaal.

Aan de hand van inspirerende sprekers, workshops en panelgesprekken hebben we met elkaar gekeken naar wat er nodig is voor het archief van de toekomst. Tijdens de Archiefdag is gesproken over hoe de archiefprofessionals zich ontwikkelen tot innovatieve en maatschappelijk relevante informatieverdelers. Maar ook over hoe de balans tussen toegankelijkheid, ethiek en technologie geborgd kan worden en of dan daadwerkelijk alle gebruikers van nu en in de toekomst centraal gesteld worden?

Tijdens de sessies vertelde Rutger van den Berg van Youngworks ons over Gen Z: de digitale gebruiker van de toekomst. Totaal Digitaal wordt ook totaal onderschat. Nasim Hamidian en Paul Zevenboom deelden hun ervaring in digitalisering bij Koninklijke Bibliotheek en Wereld Natuur Fonds. Wanneer archieven totaal digitaal gaan, is het van groot belang om ook inclusief digitaal te gaan. Gertjan Filarski en Camiel de Kom organiseerden de sessie 'Koloniale sporen in het archief: terug naar de bron'. En hoe houden we regie over eigen data? Sheila Sitalsing begeleidde het gesprek over ethisch naar de digitale tijd met David Barnouw en Hannie Kool-Blokland. In totaal zijn er 8 sessies in gehouden en sloot keynote Aragorn Meulendijks een geslaagde Archiefdag af.

Het programma is samengesteld door de programmacommissie die bestond uit Merel Geerlings, Ingrid Oostendorp, Eline Beumer, Marc Holtman, Gunjan Bansal, Michelle Le Fevre en Marielle Steeneveld.

D. Publicaties: Archievenblad

Het Archievenblad bracht in 2025 zes nummers uit. Hierin werd aandacht besteed aan de actualiteit, aan verbindingen en er werd gezocht naar verdieping (in de volle breedte van het archiefvak). Het Archievenblad is hét vakblad van, voor en door de archiefsector.

Hoofdredacteur Wouter van Dijk heeft samen met redactieleden Reinier van de Giessen Saskia Noot, Hilde Jansma, Marjolein Kinkel, Nathan Looije, Tessa Stalenburg en Eva van den Hurk van 't Klooster de redactie verzorgd. Joris van Dierendonk verzorgde de eindredactie van het Archievenblad.

E. *Werkgroep Bedrijfsmatig Archiveren*

Doel van deze werkgroep is het bevorderen van bedrijfseconomisch verantwoord beheer van recordmanagement en datasystemen (archieven) van industriële, financiële en overheidsbedrijven en van personen die bij het in stand houden van deze systemen betrokken zijn. Dit door:

- Het bevorderen van het behoud van essentieel bedrijfseigen informatie die van belang is voor het begrijpen van de economische en sociale geschiedenis van Nederland;
- Het voorkomen van ongeoorloofde vernietiging of verspreiding van essentieel industrieel, financieel of publiek (data)erfgoed;
- Het stimuleren van de ontwikkeling en gecontroleerd gebruik van deze data;
- Bevorderen van de ontwikkeling en verspreiding van middelen die het onderzoek in deze datacollecties mogelijk maken voor zowel private als publieke belangen, als studies in deze collecties voor het vastleggen van de geschiedenis van organisaties.

Deze missie heeft betrekking op zowel fysiek als digitaal materiaal in de ruimste zin van het woord.

De werkgroep benadrukt dat om impact te maken archieven veel nauwer op de behoeften van uiteenlopende gebruikersgroepen moeten gaan aansluiten. Om écht relevant te blijven, zullen zij daarbij werk moeten gaan maken van de beschikbaarstelling van particuliere archieven. De geschiedenis wordt niet alleen geschreven door de overheid en bij de beeldvorming over een bepaald tijdsgewricht zou een publiek-private samenwerking bij uitstek toegevoegde waarde hebben.

IV. Standpuntbepaling en belangenbehartiging

A. Wijziging Archiefwet

De wijziging van de Archiefwet 20xx had ook in 2025 de volle aandacht. KVAN heeft samen met de leden van de commissie Wetgeving (Marianne Loef, Maarten Zeinstra, Roland Bisscheroux, Joost van Koutrik en Migiza Victoriashoop) inhoudelijke standpunten geformuleerd. De kern daarvan is: de wijziging van de Archiefwet zoals nu voorligt, gaat niet ver genoeg. Hierin deelt het bestuur het standpunt van VNG en KNVI. Ten aanzien van de wetsvoorstellen met betrekking tot de Archiefwet 20xx heeft KVAN de volgende stappen ondernomen:

22 januari 2025

KVAN heeft in aanloop naar het plenair debat van 30 januari 2025 van het wetsvoorstel tot wijziging van de Archiefwet een brief gestuurd met onze zorgen naar de Tweede Kamerfracties, Vaste Commissie OCW en BiZa en de fractievoorzitters.

30 januari 2025

In aanloop naar het plenaire debat heeft de voorzitter van KVAN, Bert de Vries diverse interviews gegeven en een opiniestuk geschreven in het AD (opiniestuk in AD, 25 januari 2025, NRC (interview, 29 januari 2025) en een in interview NPO Radio 1, NieuwsBV, 30 januari 2025.

11 februari 2025

Vond de tweede termijn van het plenair debat Archiefwet plaats.

18 februari 2025

Op 18 februari 2025 stemde de Tweede Kamer over het wetsvoorstel tot wijziging van de Archiefwet en de tijdens het debat ingediende moties.

De minister deed een aantal uitspraken die in lijn zijn met de uitgangspunten van KVAN: 'openbaarheid is het uitgangspunt van deze wet' en 'de archiefwet is een van de fundamentele wetten van ons democratisch bestel'. De gesprekken die zijn gevoerd tussen KVAN en de minister/ambtenaren van OCW hebben duidelijk effect gehad; de waarde van archieven is duidelijk.

Dat bleek ook uit de antwoorden van de minister, die veelvuldig verwees naar KVAN. Opvallend was ook dat de deelnemende leden van de kamer aan het debat aangaven dat het een prettig, echt inhoudelijk debat was, waar het echt ergens over ging. Op alle punten die door KVAN zijn ingebracht: zorg om ontheffing overbrenging, openbaarheid, kwaliteit van de professional en versterking van het toezicht zijn moties en amendementen ingediend waar de minister zich in kon vinden.

18 februari 2025: WETSVORSTEL NIEUWE ARCHIEFWET 20xx IS AANGENOMEN

Alle Tweede Kamerleden hebben ingestemd met de intrekking van Archiefwet 1995 en vervanging door een nieuwe Archiefwet 20xx. Het bestuur van KVAN heeft verheugd vastgesteld dat de punten waarop gelobbyd is, serieus zijn genomen door de Tweede Kamer.

BEHANDELING NIEUWE ARCHIEFWET 20XX IN EERSTE KAMER

De Eerste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) bespreekt op 4 maart 2025 de procedure.

31 maart 2025

De internetconsultatie over de wijziging van de Archiefwet 1995 ter uitvoering van overweging 158 van de Algemene verordening gegevensbescherming is op 31 maart gestart. Om het mogelijk te maken dat het gedigitaliseerde Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR) online toegankelijk wordt voor een breed publiek, moet dit voorstel een nieuwe wettelijke balans regelen tussen het belang van de bescherming van persoonsgegevens en het belang van toegang tot overheidsinformatie.

De werkgroep Wetgeving heeft een reactie voorbereid en op 17 april 2025 heeft KVAN een brief gestuurd met betrekking tot de wijziging Archiefwet i.v.m. AVG Overweging 158. Op hoofdlijnen is KVAN blij met de wijziging. Die geeft de archivaris meer instrumenten in handen om een goede afweging te maken, iets dat onze beroepsgroep trouwens al eeuwen gewend is om te doen. Er zijn wel enkele punten van kritiek die KVAN in een brief aan minister Bruins van OCW uitgebreid hebben toegelicht.

15 september 2025

De algemene maatregel van bestuur is online voor de internetconsultatie aangeboden. Deze AMvB geeft invulling aan het diplomavereiste in de nieuwe Archiefwet. De internetconsultatie loopt tot en met 31 oktober 2025. KVAN heeft op 30 oktober 2025 een reactie gestuurd.

3 oktober 2025

Het Archiefbesluit en de Archiefregeling zijn in de ministerraad van 3 oktober behandeld. Daarmee zijn weer belangrijke stappen gezet richting de inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet. De Ministerraad heeft ermee ingestemd om het Archiefbesluit voor advies naar de Raad van State te sturen en kennisgenomen van de Archiefregeling.

30 oktober 2025

Reactie KVAN op AMvB diploma-eis. In de AMvB worden twee routes geschetst voor het diploma:

- Route één is het archiefdiploma zoals wordt verstrekt door de aangewezen en bekostigde opleidingen, hetgeen een continuering is van de huidige situatie;
- De tweede route geeft de mogelijkheid om met een andere vooropleiding ook archivaris te worden.

KVAN heeft drie bezwaren geformuleerd tegen de concept AMvB:

1. Het continueren van het huidige archiefdiploma door aangewezen opleidingen laat de bestaande problemen voortduren, waaronder: te weinig aansluiting op de praktijk, te weinig studenten, onvoldoende opties voor zij-instromers;
2. De onmisbare permanente bijscholing wordt niet vereist noch geregeld;
3. De tweede route is te vrijblijvend, in feite gaan de werkgevers van de archivaris bepalen welke opleidingen deze moet hebben.

11 november 2025

De commissie voor Justitie en Veiligheid besluit de brief van de minister van OCW over Toezegging Openbare toegankelijke archiefstukken voor kennisgeving aan te nemen.

17 november 2025

De archieven van Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR) mogen volgens het advies van de Raad van State alsnog digitaal openbaar. Nadat Autoriteit Persoonsgegevens een waarschuwing gaf in verband met de privacy, oordeelt de Raad van State dat het wetsvoorstel zorgvuldig is.

20 november 2025

Minister Moes (OCW) informeert de Tweede Kamer over de stand van zaken van de modernisering van de Archiefwetgeving en het streven om de nieuwe Archiefwet met ingang van 1 januari 2027 in werking te laten treden.

B. Centraal Archief Bijzondere Rechtsplegingen

KVAN heeft begin december 2024 haar zorg en verontrusting over de voorgenomen beperking op het openstellen van het CABR uitgesproken via een brief aan de minister. Het online openbaar maken van het oorlogsarchief werd begin december 2024 uitgesteld vanwege privacyoverwegingen, na een waarschuwingsbrief van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Minister Bruins heeft bij de aankondiging van dit besluit aangegeven dit uitstel te betreuren en toegezegd met een wetswijziging te komen dat het mogelijk moet maken dat dit oorlogsarchief volledig online toegankelijk wordt voor een breed publiek.

KVAN is van oordeel dat door dit advies de inzage in oorlogsarchieven voor de burgers en onderzoekers en wetenschappers wordt geblokkeerd en heeft de politiek opgeroepen om het advies van de AP te ontraden en de archiefsector te steunen bij haar praktijk van het zorgvuldig beschikbaar stellen van informatie uit archieven. KVAN is van mening dat de maatregel te beperkend is en geen rekening houdt met het grote maatschappelijk belang van dit belangrijke oorlogsarchief, dat 80 jaar na de oorlog online toegankelijk zou moeten worden.

Het CABR is een archief met een niet te onderschatten maatschappelijke waarde. Juist dit archief heeft grote relevantie voor educatieve doeleinden en museaal gebruik in de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog. Bovendien zijn in de voorbereiding naar het online plaatsen van het CABR alle mogelijke mitigerende maatregelen getroffen om de privacy van levende personen te beschermen in overeenstemming met de AVG.

Zoals hierboven is vermeld, heeft KVAN op 17 april 2025 een reactie gezonden aan de minister van OCW met betrekking tot de wijziging Archiefwet i.v.m. AVG Overweging 158.

C. Toezicht

In het kader van de voorgenomen wijziging van de Archiefwet heeft KVAN ervoor gepleit ook de functie van het Toezicht anders te definiëren. Dit is helaas niet gebeurd, en hier heeft KVAN uitdrukkelijk op gewezen.

De reden om aandacht te vragen voor de positie van het Toezicht was dat met de verkorting van de overbrengingstermijn en de mogelijkheid tot archivering bij de bron KVAN voorziet dat de rol en taak van het Toezicht in de toekomst steeds belangrijker gaat worden voor een goede organisatie van de informatiehuishouding. Ook de voorstellen van de regeringscommissaris informatiehuishouding geven aandacht voor en versterking van de rol van het Toezicht. Dit alles is aanleiding geweest voor het bestuur van KVAN om een werkgroep in te stellen waarin zoveel mogelijk partijen gezamenlijk nadenken over de toekomstige rol en positie van het Toezicht.

Het resultaat van de activiteiten van de werkgroep zal leiden tot:

1. Een inventarisatie van de huidige aandachtspunten

2. Verschillende scenario's voor een versterking van de toekomstfunctie

- a. Mogelijkheden voor versterking instrumentarium
- b. Wenselijkheid en mogelijkheden voor sancties
- c. Organisatorische inbedding:
 - Landelijk of decentraal georganiseerd
 - Verantwoordelijke minister

Het bestuur van KVAN zal de resultaten delen met andere betrokken partijen en inbrengen bij de betrokken overheden. Helaas is er in de prioriteitstelling van het bestuur geen verdere uitvoering gegeven aan dit speerpunt.

D. AVG

De werkgroep AVG heeft onder begeleiding van Marianne Loef zich gericht op strategische en operationele vraagstukken. De wiki 'Veel gestelde Vragen over de AVG bij archiefinstellingen' op KIA is onderhouden.

Projectgroep en Begeleidingsgroep Matching NRO

Inmiddels is het mammoetproject van het scannen en indiceren van de 5,75 miljoen persoonskaarten uit 1939-1994 bij het CBG afgerond. Het zo ontstane, betrouwbare digitale Nationale Register van Overledenen kan dus worden vergeleken met persoonsgegevens uit collecties van erfgoedinstellingen. Als blijkt dat personen zijn overleden, kunnen deze gegevens openbaar worden. Zo kunnen meer historische data toegankelijk worden voor publiek. In de Begeleidingsgroep Matching NRO, die op initiatief van KVAN en CBG in het leven is geroepen, wordt met archiefinstellingen overlegd en worden ervaringen met matching met het NRO uitgewisseld.

In november 2025 is tijdens een Food for Thoughts door Marianne Loef nogmaals uitgelegd dat KVAN van begin af aan het matchen met het Nationaal Register van Overledenen omarmt en ondersteunt. Deze webinar is gehouden omdat er veel vragen zijn en dat er koudwatervrees is. Dorien van Driel van CBG | Centrum voor Familiegeschiedenis legde uit hoe je grote hoeveelheden historische persoonsvermeldingen van overlijdensinformatie uit het NRO kunt laten voorzien. En hoe je in 4 stappen tot resultaat kunt komen en hoe de ideale opdracht eruit ziet. Sil van Doormalen en Joyce Pennings en Kathleen Verdult deelden hun zeer positieve – en betaalbare – ervaringen van Regionaal Archief Rivierenland (RAR) en Het Utrechts Archief (HUA) (ca. 73% match met NRO).

Voorlichting AVG

Nadat de Werkgroep AVG de laatste jaren enkele belangrijke producten heeft afgeleverd, is er in de archiefsector nog steeds behoefte aan meer voorlichting en advies over toepassing van de AVG en de relatie AVG-Archiefwet. Naast het opstellen van richtlijnen is een belangrijke functie van de (sub)werkgroepen ook het uitwisselen van ervaringen en het bespreken van knelpunten.

Herziening Weten of vergeten

In het veld is behoefte aan aanpassing en nog verdere verduidelijking van *Weten of Vergeten* die ook voor privacy-officers en Functionarissen Gegevensbescherming bruikbaar is. In 2025 is een samenwerking en overleg tot stand gebracht met de NGFG NGFG, de onafhankelijke beroepsorganisatie voor en van de Functionarissen voor de Gegevensbescherming (FG's).

Sub werkgroep Archiefinstellingen

De sub werkgroep Archiefinstellingen heeft een aantal richtlijnen tot stand gebracht voor de toepassing van de AVG op typen archieven, zoals oorlogs- en politiearchieven, archieven van kerken en van zorginstellingen. Daarnaast is er in het veld behoefte aan een nieuwe richtlijn voor beeld- en geluidarchieven, die zowel aan het privacy- als het auteursrecht aandacht besteedt. Alle nieuwe producten worden eerst in conceptvorm op platform KIA gepubliceerd, met verzoek om reactie. Zo wordt het archievenveld in brede zin nog nauwer betrokken. Inmiddels is een aantal richtlijnen opgeleverd.

AVG Richtlijnen

- Richtlijn Openbaarheid politiearchieven (publicatie 5 april '22),
- Richtlijn Archieven uit of over WOII (publicatie 28 april '22),
- Richtlijn Openbaarheid rechterlijke archieven (her publicatie 20 sept. '22)
- Richtlijn Kerkelijke en levensbeschouwelijke archieven (publicatie 1 nov. '22)
- Richtlijn Openbaarheid archieven zorginstellingen (publicatie 22 febr. '23)
- Richtlijn Openbaarheid archieven van onderwijsinstellingen (publicatie 12 nov. '25)

Naar verwachting zal het de komende tijd nodig zijn, naar aanleiding van ontwikkelingen als de nieuwe Archiefwet, andere nieuwe wet- en regelgeving en technische/maatschappelijke veranderingen, de al gerealiseerde instrumenten aan te passen.

In 2025 heeft de deelgroep Archiefinstellingen aandacht besteed aan privacyaspecten van archieven van onderwijsinstellingen - van basisschool tot universiteit - en aan verzoeken tot verwijdering of rectificatie op grond van de AVG.

E. Auteursrecht

Stakeholderdialog/ Convenanten Out of Commerce (OOC) werken

In 2025 is het stakeholderoverleg voortgezet rondom de mogelijkheden om werken die niet langer in de handel zijn online te plaatsen. Dit kan afhankelijk van de representativiteit van Collectieve Beheer Organisaties (CBO's) gratis of tegen een licentie. KVAN heeft hiertoe een standpunt namens de sector ingenomen en deze gecoördineerd met andere brancheverenigingen in de erfgoedsector. De dialogen spitsten zich toe op de vraagstukken 'wanneer is een werk niet langer in de handel?' en 'wanneer is een CBO representatief om deze werken te vertegenwoordigen'. Deze vraagstukken zijn besproken over de assen van typen werken (beeld, geschriften, audiovisueel, muziek) en hebben geleid tot een aantal convenanten met representatieve CBO's.

- **Convenant Muziekwerken**
Medio 2023 kreeg de erfgoedsector de mogelijkheid tegen redelijke voorwaarden muziekwerken die niet langer in de handel zijn online te publiceren zonder dat daarvoor toestemming nodig is van de rechthebbende.
- **Convenant Audiovisuele werken**
In het najaar van 2023 is het tweede convenant getekend, nu voor *audiovisuele werken*. Dit convenant is eveneens een grote winst voor alle archieven met audiovisuele werken. Het verlaagt de administratieve last van het uitzoekwerk en 'clearen' van rechten significant en bewaakt de balans tussen de belangen van de samenleving om toegang te houden tot ons cultureel erfgoed en de belangen van makers om hun auteursrecht te kunnen uitoefenen.
- In juni 2024 is een koopovereenkomst *Out of Commerce Periodieken* tussen Stichting Lira en de Stichting Pictoright en de Koninklijke Bibliotheek (mede ten behoeve van andere erfgoedinstellingen) tot stand gekomen.
De koopovereenkomst "Out-of-Commerce Periodieken" is het resultaat van drie

jaar onderhandelingen tussen de Koninklijke Bibliotheek en de collectieve beheersorganisaties LIRA en Pictoright. Deze koepelovereenkomst staat toe om periodieken die niet langer in de handel zijn online beschikbaar te stellen. In samenwerking met KIA is een aantal voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd over dit onderwerp.

Kennisdocument | Beschikbaar stellen Audiovisueel Archief

Films, foto's, video's, geluids- en andere audiovisuele archieven maken een belangrijk deel uit van de archief- en erfgoedcollecties in Nederland. Al decennialang streeft de archiefsector in Nederland naar een breed publieksbereik, waaronder het zoveel mogelijk digitaal en laagdrempelig aanbieden van veel geraadpleegde archieven. Audiovisuele archieven horen daar zeker bij. Dit roept in de praktijk vragen op over de juridische status: hoe zit het met de privacy en het auteursrecht? En welke beschermende maatregelen kun je nemen als je de privacy en het auteursrecht in acht neemt, maar deze boeiende archieven toch digitaal beschikbaar wilt stellen?

Het kennisdocument schetst een juridisch kader voor het digitaal delen van dit materiaal vanuit de perspectieven van de Archiefwet, de Auteurswet en de AVG/UAVG. Het geeft ook weer hoe je deze archieven ter beschikking kunt stellen en welke mogelijkheden er zijn voor raadpleging, inclusief voorbeelden van beschermende maatregelen die een erfgoedinstelling kan toepassen. De nadruk ligt daarbij op digitale en online terbeschikkingstelling en raadpleging.

Het kennisdocument is ontwikkeld in goede samenwerking tussen KVAN en AVA_net in twee drukbezochte sessies. Tijdens deze sessies zijn naast de theorie van Archiefwet, auteursrecht en privacyrecht ook veel voorbeelden uit de praktijk van de deelnemers besproken. Dit alles is terechtgekomen in het Kennisdocument.

Het breed beschikbaar stellen van collecties blijft een prioriteit, maar de juridische afwikkeling vraagt om een lange adem en een collectieve aanpak.

- Sectorbrede licentie beeldmateriaal: in 2025 is onderhandeld over een licentie om beeldmateriaal uit archiefcollecties grootschalig online te ontsluiten. Hoewel de gesprekken traag verlopen, is de hoop dat tweede helft 2026 resultaten worden bereikt.
- Onderhandelingen met uitgevers: dankzij een koepelovereenkomst tussen de KB, Pictoright en LIRA kunnen archieven in principe kranten en tijdschriften online plaatsen; de KB dekt hierbij de licentiekosten voor de makers. De grootste drempel blijft echter de toestemming van de uitgevers zelf. Omdat individuele archieven lastig ingang vinden bij grote mediaconcerns, in 226 zal de auteursrechten coördinator de sector vertegenwoordigen bij de vorming van een nieuw te vormen consortium. Doel is het faciliteren van centrale afspraken met grote mediapartijen.

Kennisdocument AI en Erfgoed

In samenwerking met Netwerk Digitaal Erfgoed en KVAN is in 2025 het Kennisdocument AI en Erfgoed gepubliceerd. Dit document is bedoeld als referentiedocument voor de sector en biedt concrete handvatten om deze uitdagingen aan te gaan. Het behandelt onderwerpen als:

- Toepassingen van AI in de erfgoedsector: digitalisering, toegankelijkheid en meer.
- Juridisch kader: de AI-verordening, Archiefwet, Auteurswet, Databankenwet en de AVG.
- Praktische casussen: hoe ga je in de praktijk om met AI en de besproken wetten?

F. *Archief als nutsvoorziening*

De toekomst van archiefbeheer is het archief als nutsvoorziening. Dat houdt in dat archieven publiek toegankelijk, betrouwbaar en duurzaam beschikbaar moeten zijn voor iedereen, net als water, elektriciteit of het internet. De weg hier naartoe ligt in het benutten van nieuwe technologische ontwikkelingen, automatisering, context, verbonden erfgoed, samenwerking en openbaarheid. Waarbij te allen tijde de focus ligt op de eindgebruiker.

In de whitepaper Het archief als nutsvoorziening heeft KVAN een nieuw concept voor archiefinstellingen uitgewerkt. Het archief als nutsvoorziening is een metafoor. Een nutsvoorziening levert bepaalde producten of diensten die in het algemeen belang zijn, zoals een energiebedrijf. Vanuit dit oogpunt kan een archiefinstelling in essentie als nutsvoorziening worden gezien, specifiek voor informatie.

De rol van archiefinstellingen in het digitale domein kan veranderen van een centrale (opslag en beheer) naar een verdeelstation (het verdelen en distribueren van informatie). De belangrijkste vraag waarover we met elkaar in gesprek willen gaan, is wat de implicaties hiervan zijn en vervolgens hoe we hier met elkaar vorm aan kunnen geven.

Het archief als nutsvoorziening wil zeggen dat het archief wordt ingezet als centrale plek voor het faciliteren van alle vormen van gebruik en hergebruik van historische en actuele informatie, ongeacht de reden waarom die informatie is gevormd.

Het verbindende thema is toegankelijkheid van informatie. De nutsvoorziening is opgebouwd uit een omgeving waarin de informatie bewaard kan worden en die is uitgerust met de benodigde technologie om de informatie op alle mogelijke manieren te kunnen bevragen, raadplegen, interpreteren, koppelen, hergebruiken en downloaden.

Voor informatienutsvoorziening moet deze voldoen aan drie uitgangspunten:

1. De gebruiker staat centraal;
2. Het gaat in potentie om alle mogelijke informatie;
3. De nutsvoorziening fungeert als verdeelstation en legt verbindingen.

Kennisdocument Het archief als nutsvoorziening – Best practices

In 2025 zijn tijdens de roadshow zijn samen met Dwarskijkers op ludieke wijze 7 best practices gedeeld die relevant zijn voor de transitie van centrale naar verdeelstation.

1. *Groninger Archieven*: over hoe Groninger Archieven audiovisueel erfgoed toegankelijk maakt voor iedereen – óók voor mensen met een gehoorbeperking.
2. *Stadsarchief Amsterdam* – Openbaarheid en openbaarheidscentrum over de wijze waarop overheidsinformatie ontsloten wordt via het openbaarheidscentrum.
3. ‘Proof of Contexts’ – Stadsarchief Amsterdam en Noord-Hollands Archief: een samenwerking van Stadsarchief Amsterdam en Noord-Hollands Archief. Een project waarbij onderzocht is óf en hoe een klassiek geordende archiefinventaris kan worden omgezet naar een netwerkstructuur.
4. Oorlog voor de Rechter – *CABR*: het grootste archief over de Tweede Wereldoorlog van Nederland. Het bevat 3,8 kilometer aan dossiers met ongeveer 30 miljoen aan gescande pagina’s (en foto’s). In dit project wordt al het materiaal uit het archief CABR en gerelateerde DOC-dossiers (NIOD) digitaal te ontsloten en doorzoekbaar gemaakt. Een vooruitstrevend en uniek pioniersproject, uniek ter

wereld. Een samenwerking van Nationaal Archief, WO2Net, Huygens Instituut, NIOD.

5. *Het Westfries Archief* als informatiedistributiecentrum: het WFA heeft een regionaal informatieplatform ontwikkeld dat gemeenten en regelingen ondersteunt bij duurzaam digitaal informatiebeheer. Vanuit één centrale infrastructuur krijgen partners toegang tot veilige opslag, efficiënte ontsluiting, publicatie en – waar nodig – gecontroleerde vernietiging van digitale informatie.
6. *CBG Centrum voor familiegeschiedenis* Populariteit van het Indisch Oud-Paspoortarchief. Dit archief bevat circa ruim 140.000 paspoortaanvragen van Indische Nederlanders die in de periode 1950-1959 een paspoort nodig hadden om naar Nederland te reizen. Het gaat hierbij niet om de paspoorten zelf, maar om voorgedrukte aanvraagkaarten waarop persoonsgegevens zijn ingevuld. Er is een index op naam en alle kaarten zijn gescand.
7. Woo-dienstverlening door het *Noord-Hollands Archief*: dit project richt zich op het opnemen, beheren en publiceren van zowel actieve als passieve Woo-informatie op een speciaal ingericht publicatieplatform.

Aan de hand van deze showcases is in het Kennisdocument Het archief als nutsvoorziening - Best practices toegelicht langs welke werkwijze Deze best practices zijn vervolgens gebundeld en verspreid. Doel is wamen werken aan een transparantere overheid, waarbij overheidsinformatie niet alleen toegankelijk is, maar ook duurzaam vindbaar blijft voor iedereen.

Tot op de Bodem!

De rol archiefinstellingen in het digitale domein kan veranderen van een centrale (opslag en beheer) naar een verdeelstation (het verdelen en distribueren van informatie). De belangrijkste vraag waarover we met elkaar in gesprek willen gaan is wat de implicaties hiervan zijn en vervolgens hoe we hier met elkaar vorm aan kunnen geven. Met maar liefst 19 (archief)instellingen is de pilot 'Tot op de bodem! Geautomatiseerd toegankelijk maken van archieven' in september 2025 gestart.

De archiefinstellingen die bijdragen in dit pilotproject realiseren met elkaar een digitale werkwijze die handmatige, tijdsintensieve processen kan vervangen door de potentie van technologische innovatie optimaal te benutten. In gezamenlijkheid wordt ontdekt wat al wél kan en wat nog meer aandacht nodig heeft en wordt een nieuwe methodiek ontwikkeld en een uniforme, eigentijdse manier van werken voor de archiefsector. Deze methodiek kan een leidende rol vervullen in de transitie naar een verbonden, digitaal erfgoedecosysteem waarin erfgoedinstellingen samen optrekken en elkaars kennis en technologie benutten.

G. VNG Adviescommissie Archieven

KVAN participeert in de VNG-archiefcommissie met drie leden: Joost van Koutrik, Migiza Victoriashoop en Roland Bisscheroux. Zij brengen binnen de commissie de kennis van de archiefsector in.

Grip op Informatie

In het project Grip op Informatie werken de Adviescommissie, VNG Beleid en VNG Realisatie samen om gemeenten te helpen hun informatiehuishouding op orde te brengen en te houden. Grip op Informatie richt zich op drie elementen:

- Actieve openbaarmaking, dus het ongevraagd publiceren van verschillende typen documenten door gemeenten, zoals onder meer het voorstel Wet open overheid eist;
- Informatiehuishouding op orde, goed georganiseerd en gestructureerd;
- Duurzame toegankelijkheid (van documentcreatie tot bewaring anno 2020).

Daar waar mogelijk en nodig is, levert KVAN een bijdrage aan sessies met betrekking tot deze thema's.

V. Organisatie

A. Communicatie

Ook in 2025 is het verzenden van een tweewekelijkse nieuwsbrief gecontinueerd. In de nieuwsbrief kwamen alle onderwerpen die in dit jaarverslag zijn behandeld aan de orde. Natuurlijk was er ook aandacht voor aanpalende domeinen (NDE, DEN), onderwerpen (voortgang Omgevingswet, Woo), actualiteiten, human interest en agenda (congressen, seminars etc.).

B. Stabiele structuur vereniging

De ondersteuning is ook in 2025 in handen geweest van Het Branche Bureau (HBB) te Naarden. Dit heeft als voordeel dat er altijd beroep kan worden gedaan op specifieke expertise en er altijd vervanging aanwezig is.

Voor het overige werkt de vereniging met specifieke inhuur voor specifieke taken die zich voordoen binnen de uitvoeringsagenda. Het KVAN-team bestaat uit verschillende medewerkers met eigen expertise, die elk voor een aantal uren op specifieke onderwerpen voor de vereniging actief zijn. Per onderwerp zoeken de trekkers contact met leden uit de vereniging die zitting hebben in de verschillende werkgroepen. Om de onderlinge afstemming goed te houden, is er periodiek overleg waarbij iedereen met elkaar de stand van zaken uitwisselt.

C. Samenwerking

Het bestuur heeft de ingezette lijn van brede samenwerking voortgezet in 2025. Veel activiteiten zijn niet uit te voeren zonder samenwerking, omdat ze te groot zijn voor een organisatie of omdat het veel meer impact heeft wanneer je het gezamenlijk doet.

VI. Prioriteiten 2025-2026: beleidsagenda

Het beleid van het bestuur is erop gericht om de in het visiedocument Beleid KVAN 2023-2026 geformuleerde beleidslijnen uit te voeren. De prioriteiten zijn als volgt benoemd:

1. Het archief als nutsvoorziening

In 2026 zetten we ons programma 'Het archief als nutsvoorziening' voort met de pilot Tot op de Bodem! Fase 1 af te ronden en een projectplan op te stellen voor fase 2.

2. Informatiebeleid: verdere discussies en ontwikkeling van de ideeën rondom een stevig informatiebeleid, waarin meer samenhang komt tussen de verschillende onderdelen van de informatieketen om alles doelmatiger te kunnen laten zijn. Belangrijke voorwaarde om dit te kunnen doen, is de vorming van een visie op de positie van de archiefsector en de archiefprofessional binnen de informatiehuishouding.

3. De realisatie van het project **Permanente Educatie** waardoor er een permanent aanbod van bij- en nascholing komt, gericht op de specialisaties binnen de archief- en informatieketen. De volgende doelen worden in het project geconcretiseerd:

- Ontwikkelen van competentie- en kennisprofielen voor archief- en informatiesector als methode voor continu leren en ontwikkelen.
- Ontwikkelen van een methodiek en werkende systematiek om te komen tot een opleidingsaanbod dat voldoet aan de kwaliteitseisen die de sector stelt aan opleidingen.
- Inrichten van een goed vindbare, stimulerende digitale leeromgeving voor professionals en organisaties.
- Borging van deze methode bij een bestaande organisatie.

4. De verdere ontwikkeling en implementatie van **een register van archiefprofessionals**. KVAN heeft gesteld dat mits er een kwaliteitsregister komt, zij kan instemmen met het loslaten van het nu nog vereiste Archiefdiploma.

5. Belangenbehartiging

- a. Onverminderd houdt de wijziging van de Archiefwet de aandacht. KVAN zal haar standpunten duidelijk blijven uitdragen.
- b. In KIA verband blijft Marianne Loef de werkgroep AVG begeleiden.
- c. Sinds 2022 vindt de implementatie van de Europese richtlijn Auteursrecht in Nederlandse wetgeving plaats. Maarten Zeinstra draagt hieraan bij onder andere via de stakeholderdialogen en onderhandelingen m.b.t. de convenanten voor werken die niet langer meer in de handel zijn.
- d. Participatie KVAN in de VNG Adviescommissie Archieven.
Een van de onderwerpen in de voorgenomen wijziging van de Archiefwet waarvan KVAN vindt dat er niet genoeg aandacht aan is besteed, is de positie van het Toezicht. KVAN wil de discussie starten en het doel is te komen tot een standpunt en een model. Dit onderwerp schuurt ook aan de wens van KVAN om te komen tot een informatiewet, waar de eerste verkenningen voor zijn gedaan en waarvoor een wetsvoorstel wordt ontwikkeld.

6. Ondersteunende activiteiten voor leden

a. Benchmark Archieven

Met de 'Benchmark Archieven' verzamelt KVAN gegevens over de archiefsector waarmee inzichtelijk wordt wat we als instellingen onze klanten digitaal bieden, hoever zijn we met scanning on demand? Maar ook hoeveel mensen er werken in onze sector. De resultaten worden gepresenteerd in de vorm van een benchmark, zodat instellingen kunnen leren van elkaar. Via het 'dashboard' kan er een vergelijking worden gemaakt met gegevens uit voorgaande jaren, maar ook met andere, vergelijkbare instellingen. Tenslotte zijn in 2025 voor de eerste keer cijfers geaggregeerd, zodat er kengetallen van de sector ontstaan

b. Kwaliteitsmonitor

De werkgroep benchmark en kwaliteitsmonitor hebben samen met ABF een vernieuwde Kwaliteitsmonitor opgezet. De Kwaliteitsmonitor is ter beschikking gesteld aan de archiefinstellingen gedurende de laatste maanden van 2024. De resultaten zijn 2025 beschikbaar gekomen.

7. Archiefdag: op 22 juni 2026 wordt het Archiefcongres gehouden in Orpheus te Apeldoorn. De programmacommissie bestaat, onder leiding van directeur Puck Huitsing, uit collega's uit de archiefsector Margreet Windhorst, Marianne Loef, Susan Debouillé, Britt Stolk, Floor Tempelaar en Sjoerd Willems.

Het thema is *Recht op toegang tot informatie; vanzelfsprekend?*

Het lijkt zo'n eenvoudige belofte uit het Europese verdrag en de Woo. KVAN kijkt tijdens dit congres naar ons eigen land én over de grenzen: wat gebeurt er als overheden of derden bepalen welke informatie wél of niet beschikbaar is? En wat betekent dat voor onze samenleving, onze publieke waarden én voor de communities die hun verhalen willen behouden? Want er is meer informatie dan die van de overheid. Wanneer staat de gebruiker centraal? Hoe kwetsbaar is de kern van de democratische rechtsstaat: het recht van ieder mens op betrouwbare, toegankelijke informatie?

Tijdens het Archiefcongres delen aansprekende gasten hun ervaringen en inzichten. Het gaat over macht, publieke waarden en concrete stappen om zelf weer aan het stuur te staan van je data, processen en keuzes. Een vooral de vraag hoe je als archiefprofessional of informatiespecialist wél het verschil kan maken?

8. Food for thoughts sessies

In 2026 worden vijf Food for Thoughts sessies georganiseerd.

9. Internationaal

Bert de Vries is lid en vicevoorzitter van de FPA. FPA werkt aan Europees netwerk beroepsbeoefenaars. Marc Holtman heeft hem in deze positie opgevolgd. Merel Geerlings is vertegenwoordigd in de werkgroep standaardisatie en Maarten Zeinstra in de sectie Auteursrecht.